

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/46/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114207310
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3114207310.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloletého L. Q., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov: M. Q., bytom S. č.XX, t.č. bytom S. č.XXX, právne zastúpená Mgr. Marekom Gutíkom, advokátom so sídlom v Trenčíne, Armádna 1655/5 a J. Berkyho, bytom S. č.XXX, t.č. bydliskom S. č.XXX, za účasti Okresného prokurátora v Trenčíne, o návrhu matky na zrušenie predbežného opatrenia, na odvolanie matky maloletého proti uzneseniu Okresného súdu zo dňa 10. apríla 2015, č.k. 30P/76/2014-60, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a v e c m u **v r a c i a** na ďalšie konanie a rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol návrh matky na zrušenie predbežného opatrenia. V odôvodnení uviedol, že matka mal. L. požiadala o zrušenie predbežného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 07.04.2014, na základe ktorého bol mal. L. odovzdaný do starostlivosti Detského domova v Púchove. Matka v návrhu uviedla, že od umiestnenia maloletého do detského domova uplynulo desať mesiacov, pričom rodičia po celý čas vychovávali doma jeho staršieho brata a teraz sa starajú aj o jeho sestru L., narodenú XX.XX.XXXX. Ani jedno z týchto detí netrpelo žiadnym nedostatkom, či zlým zaobchádzaním v rodine účastníkov. Rodičia maloletého opakovane dieťa v domove navštevujú, zaujímajú sa o neho a zaujíma sa o neho aj širšia rodina.

Súd prvého stupňa uviedol, že na základe uznesenia zo dňa 07.04.2014 bolo rozhodnuté o odovzdaní mal. L. do starostlivosti Detského domova v Púchove, pričom takto bolo rozhodnuté na základe podnetu úradu práce z dôvodu, že dňa 12.03.2014 bola do ich úradu doručená správa z Detskej fakultnej nemocnice z Bratislavy, ktorou im bolo oznámené, že maloletý bol dňa 10.03.2014 prijatý do Detskej fakultnej nemocnice v Bratislave a na základe výsledkov vyšetrení bola stanovená diagnóza poranenie hlavy, vnútrolebečné krvácanie. Detská fakultná nemocnica podala na okresnú prokuratúru trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví, kde poškodeným je mal. L. Q.. Súd prvého stupňa si vo veci dal pripojiť vyšetrovací spis a takto zistil, že trestné stíhanie obvinenej M. Q., teda matky mal. L. bolo uznesením Okresného súdu Trenčín v spojení s uznesením Krajského súdu Trenčín zo dňa 29.04.2015 právoplatne zastavené. Z odôvodnení týchto rozhodnutí vyplýva, že je nepochybné, že skutok bol posúdený ako prečin ublíženia na zdraví na tom skutkovom základe, že od presne nezistenej doby na presne nezistenom mieste a za doposiaľ presne nevyjasnených okolností mala matka maloletého svojmu synovi mal. L. spôsobiť poranenie hlavy. Súd prvého stupňa v návaznosti na § 77 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že návrh matky na zrušenie predbežného opatrenia dôvodný nie je. Súd sa pri svojom rozhodovaní stotožnil so závermi Okresného a Krajského súdu v Trenčíne, kde z vykonaného dokazovania v trestnej veci bolo zistené, že poranenie u mal. L. bolo zapríčinené treťou osobou. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že matka mal. L. nebola v domácnosti jedinou osobou, ktorá prichádzala pri opatere maloletého do styku s ním. Matka spolu s mal. L. a jej ďalšími dvomi deťmi žije spoločnej domácnosti so svojim druhom J. Q. a svojim otcom T. Q. ako aj svojim

bratom T. Q.. Podľa zistení znalca MUDr. Jaroslava Ridoška, PhD. poranenia maloletého vylučuje jeden pád z kočíka, naviac keď na hlave neboli popísané čerstvé traumatické zmeny s tým, že znalec poukázal na to, že vzhľadom na vyšetrenia CT mozgu a magnetickou rezonanciou sa môže jednať o syndróm traseného dieťaťa. Podobne aj docent MUDr. Pavol Sýkora CSc vo svojom vyjadrení zo dňa 03.06.2014 poukázal, že vznik úrazu podľa matky dieťaťa, teda prevalenie kočíka je ako príčina tak závažného poranenia nepravdepodobný. Jediným údajom svedčiacim pre syndróm traseného dieťaťa je podľa údajov vyšetrení MUDr. Kolníkovou v deň prijatia, kedy pri vyšetrení lekárka zistila na tvári mal. L. staršie hematómy. Vychádzajúc zo zistených skutočností najmä s prihliadnutím k záverom trestného stíhania matky maloletého mal súd za to, že v domácnosti matky mal. L. naďalej trvá hrozba porušovania a ohrozovania práva na ochranu života, zdravia a priaznivého vývoja mal. L. a je preukázaná potrebnosť trvania dočasnej úpravy pomerov do právoplatného rozhodnutia vo veci. Z týchto dôvodov preto súd návrh na zrušenie predbežného opatrenia zamietol. Súčasne súd poukázal na to, že vyriešenie veci samej o nariadenie, prípadne nenariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. L. rozhodne až po vykonanom dokazovaní.

Proti tomuto rozhodnutiu podala včas odvolanie matka maloletého, ktorá uviedla, že súd vôbec nevzal do úvahy skutočnosť, že v domácnosti bez problémov žijú ďalšie dve maloleté deti z toho jedno ešte mladšie ako L.. V spojitosti so správami detského domova a vzťahu rodiny k mal. L. nie je žiadny dôvod domnievať sa, že rodina bude pristupovať v domácom prostredí k L. inak ako k ostatným maloletým deťom. Žiadala preto o odvolaní rozhodnúť tak, že predbežné opatrenie bude zrušené. Zároveň dodala, že spoločne so svojim druhom žijú u matky jej druhu o čom predložila súdu prehlásenie.

Z čestného prehlásenia J. Q. vyplýva, že táto, že čestne prehlásila, že jej syn J. Q. a jeho družka M. Q. žijú v jej domácnosti spolu s maloletými deťmi a to A. a L. a to v S. č. XXX. Ďalej uviedla, že je pripravená prijať aj mal. L. Q., ktorý je v súčasnosti v Detskom domove Púchov.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné ako predčasne vydané zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie z týchto dôvodov:

Z doposiaľ vykonaného dokazovania a spisového materiálu súdu prvého stupňa je zrejmé, že na základe podnetu doručeného na Okresný súd Trenčín dňa 02.04.2014 bolo Okresným súdom Trenčín dňa 07.04.2014 vydané predbežné opatrenie, na základe ktorého bol mal. L. Q. odovzdaný do starostlivosti Detského domova v Púchove a zároveň bolo začaté bez návrhu konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. L. Q.. Toto rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 5CoP/26/2014-21 zo dňa 13.05.2014. V odôvodnení oboch rozhodnutí sa konštatuje, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia s tým, že bola osvedčená existencia právneho vzťahu medzi účastníkmi aj zároveň právny záujem na vydaní predbežného opatrenia ako aj to, že právne vzťahy medzi účastníkmi vyžadujú okamžitú a dočasnú úpravu pomerov. V konaní bolo preukázané, že mal. L. žil so svojimi rodičmi až do svojej hospitalizácie v Detskej fakultnej nemocnici v Bratislave s tým, že jeho život, zdravie a priaznivý vývoj bol vážne ohrozený a šetrením opatrovníka nebolo zistené, že by v rodine maloletého a v jeho blízkom okolí sa našiel niekto, kto by mohol mal. L. poskytovať adekvátnu starostlivosť. V čase nariadenia predbežného opatrenia ako aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo dostatočne osvedčené, že je v záujme zabezpečenia potrebnej starostlivosti o mal. L., aby jeho život a zdravie neboli ohrozené, aby bol odovzdaný do starostlivosti Detského domova v Púchove.

Potom ako bolo v tejto veci nariadené predbežné opatrenie bol maloletý prijatý do detského domova po ukončení hospitalizácie dňa 17.04.2014. Ako vyplýva zo správy Detského domova v Púchove odo dňa jeho umiestnenia sa rodičia pravidelne každý, prípadne každý druhý pracovný deň telefonicky informujú o prosperovaní syna a tiež ho pravidelne osobne navštevujú v detskom domove. Počet osobných návštev ku dňu, kedy bola vyhotovená správa, t.z. ku dňu 27.01.2015 je 51, pričom otec bol prítomný na 48 z nich. Počas návštev otec svoju pozornosť venuje vždy k synovi, k dieťaťu sa správa nežne, často sa mu prihovára, drží ho v náručí a snaží sa tráviť čas rozličnými aktivitami primeranými chlapcovmu aktuálnemu veku. Ani v jednom prípade v priebehu uskutočnených návštev u otca voči dieťaťu nezaznamenali negatívne prejavy v správaní sa. Zároveň sa otec snaží napĺňať synove potreby. Mal. L. sa nachádza v období, v ktorom si dieťa za priaznivých podmienok dokáže vytvoriť k otcovi väzbu

ako aj v prípade matky. Tá sa u dieťaťa prejavuje emočným pripútaním a potrebou telesného kontaktu. S prihliadnutím na priebeh stretnutia ako aj záujmy maloletého dieťaťa zastávali kladné stanovisko k zvereniu maloletého do otcovej starostlivosti.

Následne z obsahu spisu vyplýva, že opatrovník úrad práce podal dňa 04.02.2015 správu o šetrení pomerov, z ktorej vyplýva, že rodičia s maloletými deťmi J. a L. bývajú u rodičov otca detí J. Q. a J. Q. staršieho na adrese S. č. XXX. Z prenájmu na adrese S. č. XXX boli rodičia v septembri 2014 vysťahovaní. Rodinný dom, kde žijú je v bezpodielovom spoluvlastníctve starých rodičov Q. s tým, že je poschodový na prízemí sú dve kuchyne, izba starých rodičov a sociálne zariadenie, pričom opatrovník uviedol, že otec maloletých detí J., L. a L. je ženatý a jeho manželstvo je doposiaľ platné. Z ich manželstva pochádzajú dve deti N. Berky narodený v roku XXXX a P. Q. narodená v roku XXXX s tým, že k maloletým deťom nie sú súdnym rozhodnutím upravené práva a povinnosti rodičov. Deti sú v starostlivosti matky a táto žije v spoločnej domácnosti u starých rodičov Q. na adrese S. č. XXX, kde obývajú poschodie rodinného domu.

Zo správy opatrovníka ďalej vyplýva, že rodičia s maloletými deťmi bývajú v kuchyni, ktorá sa nevyužíva na domáce práce, v kuchyni je kuchynská linka, rozkladacie lôžko, detská postieľka, skrinka a stôl. Mal. J. spáva v postieľke a mal. L. v kočíku. Stará matka uviedla, že zatiaľ rodičia s deťmi bývajú v ich domácnosti, teda v kuchyni a to do času, kým nedorobia opravy na salaši, ktorého je vlastníčkou matka detí M. Q., ktorý je v súčasnosti neobývatelný, tento postupne prerábajú. Domácnosť starých rodičov je vedená v poriadku a čistote, vykurovaná ústredným kúrením s tým, že stará matka pri šetrení uviedla, že rodičia deťom zabezpečujú riadnu starostlivosť a výživu.

Mal. J. pri šetreniach bol bojzlivý, vyhýbal sa prihováraniu s tým, že mal. L. spala v kočíku. Deti boli pri šetreniach čisto oblečené.

Matka maloletých detí M. je na materskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok, rodinné prídavky a otec J. Q. je živnostník pri poskytovaní služieb v lesníctve a poľnohospodárstve.

Deti súd v pediatrickej starostlivosti MUDr. Ireny Sudorovej, ktorá uvádza, že o maloleté deti je zo starostlivosti rodičov postarané, deti sú dobre živené, čisté, nespozorovala na nich známky po násilí.

Faktom je, že mal. L. bol uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 07.04.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu Trenčín zo dňa 13.05.2014 odovzdaný do starostlivosti Detského domova v Púchove s tým, že uznesením Okresného súdu v Trenčíne zo dňa 30.09.2014 bolo zastavené trestné stíhanie obvinenej M. Q., teda matky mal. L. pre skutok, ktorý bol právne posúdený ako prečin ublíženia na zdraví voči mal. L..

V čase vyhotovovania správy Úradom práce v Trenčíne zároveň bolo zrejmé, že vo veci sťažnosti voči uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 30.09.2014 o zastavení trestného stíhania Krajský súd v Trenčíne zatiaľ nerozhodol. V závere opatrovník konštatuje, že v záujme dieťaťa je predovšetkým, aby vyrastalo v atmosfére lásky, šťastia, porozumenia, stability a harmónie s tým, že v závere doporučoval nad mal. J. a L. nariadiť dohľad vzhľadom na prebiehajúce trestné stíhanie voči matke, ktoré doposiaľ skončené nebolo.

Následne matka v poradí prvým podaním zo dňa 13.02.2015 požiadala o zrušenie predbežného opatrenia, ktoré jej bolo uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 10.04.2015 zamietnuté a opätovným podaním doručeným na súd prvého stupňa dňa 06.05.2015 požiadala matka o zrušenie predbežného opatrenia z dôvodu, že sťažnosť prokurátorky vo veci zastaveného trestného stíhania matky maloletého bola zo strany Krajského súdu v Trenčíne zamietnutá a zároveň toto rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne doložila súdu prvého stupňa.

Následne súd prvého stupňa opätovne rozhodol napadnutým uznesením tak, že návrh na zrušenie predbežného opatrenia zamietol s tým, že v spise sa zároveň nachádza oznámenie o fyzickom, psychickom a sociálnom vývoje mal. L. od Detského domova v Púchove, z ktorého vyplýva, že biologickí rodičia dieťa naďalej pravidelne navštevujú, interval návštev je však menej častý ako tomu bolo v prvom pol roku po umiestnení do ich zariadenia, pričom pri návštevách badať u dieťaťa výrazné fixovanie na profesionálnu matku. Pri svojej matke sa upokojí až po niekoľkých minútach.

V zmysle § 77 ods. 2 O.s.p. predbežné opatrenie súd zruší, ak pominú dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie nariadené.

Zmyslom predbežného opatrenia je poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenému účastníkovi a zabrániť zhoršovaniu jeho postavenia a to napriek tomu, že súd nemá riadne zistený stav. Aby však súd mohol poskytnúť ochranu nariadením predbežného opatrenia musí byť aspoň osvedčené, že existuje určité právo ochrany sa domáhajúceho subjektu a že toto právo môže byť ohrozené alebo narušené a na jeho ochranu je predbežné opatrenie potrebné. Jedným z predpokladov nariadenia predbežného opatrenia je existencia právneho záujmu na predbežnom opatrení.

Predbežné opatrenia môže zaniknúť z taxatívne vymedzených dôvodov alebo ho môže zrušiť súd, ktorý ho nariadil. V oboch prípadoch účinky takéhoto predbežného opatrenia zanikajú.

Predbežné opatrenia súd zruší, ak pominú dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie nariadené alebo aj v prípadoch, ak súd dodatočne zistí, že dôvody na predbežné opatrenie tu ani neboli, ak odpadol právny záujem na takomto dočasnom zabezpečení, pretože vznikla nová hmotnoprávna situácia vo vzťahu medzi účastníkmi, ktorá robí predbežné opatrenie nadbytočným. O zrušení predbežného opatrenia sa rozhodne len na návrh, na ktorý je procesne legitimovaný ktorýkoľvek účastník konania.

V prejednávanej veci bolo predbežné opatrenie nariadené z dôvodu potreby dočasnej a rýchlej potreby úpravy pomerov medzi účastníkmi, kedy mal. L. žil až do svojej hospitalizácie so svojim rodičmi s tým, že v tom čase prebiehalo policajné preverovanie, kedy súd prvého stupňa dospel k záveru, že až po jeho ukončení na základe vyhodnotenia záverov preverovania a v záujme zabezpečenia potrebnej starostlivosti o mal. L. tak, aby nebol jeho život, zdravie ako aj priaznivý vývoj ďalej vážne ohrozený je potrebné dieťa dočasne odovzdať do starostlivosti Detského domova v Púchove.

Zároveň ako vyplýva z vykonaného dokazovania v konečnom dôsledku trestné stíhanie voči matke maloletého bolo právoplatne zastavené preto lebo v rámci trestného stíhania bolo zistené, že skutok nespáchala obvinená, teda matka maloletého.

Rovnako z vykonaného šetrenia pred súdom prvého stupňa je zrejmé, že rodičia okrem mal. L. majú v starostlivosti ďalšie dve maloleté deti, o ktoré sa riadne starajú, pričom nebolo zistené zo strany opatrovníka pri poslednom šetrení dňa 04.02.2015 zanedbanie starostlivosti o ďalšie dve maloleté deti J. a L..

Rovnako zo správy Detského domova v Púchove založenej v spise súdu prvého stupňa zo dňa 06.05.2015 je zrejmé, že rodičia aj potom ako bolo dieťa umiestnené v domove a následne u profesionálnej matky sú aj naďalej v kontakte s maloletým, dieťa naďalej pravidelne navštevujú aj keď nie v takom intervale návštev ako to bolo tesne po umiestnení dieťaťa do ich zariadenia a pri návštevách badať u dieťaťa výrazné nafxovanie na profesionálnu matku s tým, že zároveň detský domov popísal zdravotný stav u maloletého.

Zo všetkých týchto okolností zistených pred súdom prvého stupňa preto v konečnom dôsledku odvolací súd dospel k záveru, že záver súdu prvého stupňa o tom, že nie sú tu v prejednávanej veci dané dôvody na zrušenie nariadeného predbežného opatrenia je predčasný. V prvom rade je nutné konštatovať, že väzba medzi rodičom a dieťaťom je jedným z prvoradých predpokladov vývoja ľudského jedinca. Porušením tejto najprirodzenejšej ľudskej väzby je zákonom umožnené len v prípade absolútnej absencie starostlivosti, či jej nedostatočnosti a len vtedy, ak je dieťa bezprostredne ohrozený. Takýto postup je potrebné považovať za postup ultra rátio.

V prejednávanej veci bol teda predčasný záver súdu prvého stupňa o tom, že neboli splnené predpoklady na zrušenie nariadeného predbežného opatrenia. Na to, aby súd mohol o takomto návrhu rozhodnúť by bolo v prvom rade potrebné, aby vykonal opatrovník šetrenie v domácnosti rodičov maloletého na podmienky a prostredie, do ktorého by sa mal prípadne mal. L. vrátiť, t.z. či z hľadiska bytových podmienok má maloletý vytvorené prostredie, do ktorého by mohol byť vrátený.

Okrem toho je potrebné zistiť vzhľadom s prihliadnutím na tú skutočnosť, že medzitým bolo trestné stíhanie voči matke zastavené, či rodičia poskytujú aj v súčasnosti dostatočnú starostlivosť ďalším dvom

maloletým deťom, ktoré s nimi žijú v spoločnej domácnosti a následne zväžiť, či v prejednávanej veci s prihliadnutím na doterajšie šetrenia zo strany opatrovníka, správy z Detského domova v Púchove ako aj závery trestného stíhania voči matke je nutné, aby aj naďalej mal. L. zotrval v detskom domove.

Preto v konečnom dôsledku dospel odvolací súd k záveru, že je potrebné napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Úlohou súdu prvého stupňa preto v ďalšom konaní v prvom rade bude potrebné zadovážiť šetrenie opatrovníka v domácnosti, v ktorej žijú rodičia maloletého vrátane dvoch ďalších maloletých detí, prešetriť ich bytové podmienky s prihliadnutím na možný návrat mal. Martina do ich spoločnej domácnosti a až následne s prihliadnutím na zistené výsledky vykonaného šetrenia vo veci opätovne rozhodnúť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.